

3. Consultatie

Vraag 1: *Kunnen nieuwe maatregelen volgens u bijdragen aan het versterken van de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie en zo ja, welke, waarom en op welke wijze?*

DNB geeft de voorkeur aan maatregelen gericht op de reële economie. De financiële sector vervult een intermediaire rol in de economie, waardoor de uitzettingen van de financiële sector de karakteristieken van de reële economie weerspiegelen. Door beprijzing van CO₂-uitstoot, regulering en subsidies in de reële economie worden duurzame investeringen aantrekkelijker en uitstootintensieve investeringen minder aantrekkelijk, waardoor financiering van nieuwe investeringen meer in lijn zal zijn met klimaatdoelen.

De overheid kan een aantal stappen zetten om de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie te versterken:

Ten eerste kan de overheid zich richten op het ontwikkelen van **transparant, betrouwbaar en concreet transitiebeleid**. Dit is van cruciaal belang omdat financiële instellingen te maken hebben met onzekerheden over het tempo en de vormgeving van de transitie. Het transitiebeleid van de overheid en Europa spelen een belangrijke rol in het wegnemen van onzekerheden.

Ten tweede kan de overheid zich in binnen Europese gremia actief (blijven) inzetten voor **het aanscherpen van prudentiële regelgeving**. Financiële instellingen hanteren risicomodellen en stochastische benaderingen om risico's in te schatten. Dit geldt onverkort voor klimaatgerelateerde risico's. Wetgeving over de behandeling van klimaatgerelateerde risico's kan financiële instellingen helpen om deze risico's beter in te schatten. Deze regelgeving is nog in ontwikkeling. Zo zet DNB zich op Europees niveau in voor betere inbedding van klimaatrisico's in bancaire kapitaalvereisten en de ontwikkeling van meetmethoden voor concentratierisico.

Ten derde kan de overheid monitoring van vrijwillige klimaatactieplannen ondersteunen door een **uniform rapportageformat** en **-omgeving** aan te bieden. Een groot deel van de Nederlandse financiële sector heeft met de ondertekening van het Klimaatcommitment laten zien een bijdrage te willen leveren aan de doelen van het Akkoord van Parijs en het Nederlandse Klimaatakkoord. Als onderdeel van dit commitment hebben de betrokken instellingen eind 2022 vrijwillig actieplannen gepubliceerd. Deze actieplannen hebben een tijdspanne van 30 jaar en bevorderen het langetermijndenken bij financiële instellingen, dat essentieel is voor de overgang naar een CO₂-neutrale economie. Een consistente uitvoering van actieplannen over een dergelijke lange termijn vergt daarmee een goede monitoring.

Wanneer wordt overgegaan tot de introductie van Klimaatwetgeving voor de financiële sector zou dit idealiter op Europees niveau moeten plaatsvinden, om een gelijk speelveld te behouden. Van de drie maatregelen die in deze consultatie worden besproken, is DNB met name kritisch op een eventuele introductie van een resultaatverplichting.

Vraag 2: *Kan wetgeving volgens u bijdragen aan het versterken van de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie en zo ja, waarom, op welke wijze? Welke financiële ondernemingen zouden onderwerp moeten zijn van eventuele klimaatwetgeving gericht op het versnellen van de transitie? Dient gedifferentieerd te worden tussen grote en kleine ondernemingen of tussen verschillende sectoren?*

Zie vraag 1.

Vraag 3: *Ziet u bezwaren tegen het instellen van nationale klimaatwetgeving voor de financiële sector en zo ja, waar heeft deze betrekking op?*

Zie vraag 1.

Vraag 4: *Ziet u alternatieven in plaats van wetgeving die de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie kan versterken?*

De financiële sector kan ook zonder wetgeving zelf een bijdrage leveren aan de klimaat- en energietransitie. De actieplannen die de financiële sector in het kader van het Klimaatcommitment heeft opgesteld (zie vraag 1) vormen daar een goed voorbeeld van.

Daarnaast kan nader onderzoek naar de oorzaken van de suboptimale rol van de financiële sector in de klimaattransitie bijdragen. Onderzocht zou kunnen worden welke duurzame economische activiteiten momenteel geen financiering kunnen vinden en welke factoren hieraan ten grondslag liggen. Het platform voor duurzame financiering zou hierin een rol kunnen spelen.

Vraag 5: *Welke effecten kunnen eventuele nieuwe maatregelen volgens u hebben op MKB financiering? (zie ook vraag 21 over de effecten van wetgeving op het financieringsaanbod voor het mkb)*

Nieuwe regelgeving kan de kosten van leningen verhogen, wat relatief zwaarder zal wegen voor het MKB. Dit komt omdat zij vaak kleinere leningen afsluiten, waardoor vaste kosten, zoals administratie- en screeningkosten, een groter deel van de totale kosten uitmaken. Het MKB heeft daarbij, in tegenstelling tot grote (uitstootintensieve) bedrijven, vaak niet de mogelijkheid om zich op internationale markten te financieren.

Vraag 6: *Welke effecten kunnen eventuele nieuwe maatregelen volgens u hebben op het ondernemings- en vestigingsklimaat? (zie ook vragen 20 -22 over de effecten van wetgeving op ondernemings- en vestigingsklimaat)*

Beantwoording van deze vraag hangt sterk af van de vormgeving van een eventuele nieuwe maatregelen, zie ook vraag 5 en 7.

Vraag 7: *Heeft u zicht op alle aanstaande en bestaande maatregelen met betrekking tot vergroening van de financiële sector op Europees en nationaal niveau en wat dat voor u betekent? Wat mist u daarin? Ziet u aanleiding voor nationale maatregelen in aanvulling op Europese maatregelen?*

DNB volgt Europese wetgevingstrajecten met betrekking tot vergroening van de financiële sector zoals de CSDDD, en ontwikkelingen in prudentiële regelgeving zoals de CRD VI en Solvency II, op de voet.

In vraag 1 zijn de punten waar volgens DNB verbetering in geboekt kan worden vermeld. Daarbij is DNB vanwege de lagere effectiviteit en de gevolgen hiervan voor

het gelijke speelveld, geen voorstander om in Nederland aanvullende wetgeving te introduceren.

Vraag 8: *[Vraag aan financiële ondernemingen] Welke informatie heeft u nodig om te zorgen dat uw activiteiten bijdragen aan de transitie naar een klimaat-neutrale economie?*

N.v.t.

Vraag 9: *Welke ideeën heeft u om de link tussen de activiteiten van financiële ondernemingen en bijdragen aan emissiereducties in de reële wereld te versterken? Welke methoden, indicatoren, of maatregelen zouden daarbij in het bijzonder kunnen helpen?*

Zie antwoord op vraag 1.

Vraag 10: *Welke ideeën heeft u om ervoor te zorgen dat de informatie die financiële ondernemingen rapporteren over duurzaamheid een beter beeld geeft van de benodigde verschuiving in geldstromen?*

Zie antwoorden op vraag 1 en 4.

Vraag 11: *In hoeverre kan een wettelijke inspanningsverplichting de bijdrage van de financiële sector aan de benodigde klimaat- en energietransitie versterken?*

Een wettelijke inspanningsverplichting zou meer duidelijkheid scheppen voor de financiële sector. Sommige financiële instellingen worden nu aangeklaagd omdat hen wordt verweten dat ze de klimaattransitie tegenwerken of zich er niet genoeg voor inzetten. De aanklagers proberen daarmee in feite een inspanningsverplichting af te dwingen via de rechter. Het verankeren van een inspanningsverplichting in de wet kan de juridische risico's en onzekerheden voor instellingen verminderen. Ook hier geldt dat een wettelijke inspanningsverplichting idealiter Europees wordt geregeld.

Vraag 12: *Zouden andere doelen dan "de financieringen en beleggingen in lijn te brengen met de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs, de doelstelling om in 2050 in de Europese Unie klimaatneutraal te zijn en/of de klimaatambities van het kabinet" zinvoller zijn om de bijdrage van de financiële sector aan de klimaat- en energietransitie te vergroten?*

Dergelijke doelen raken aan een resultaatverplichting, zie vraag 17.

Vraag 13: *Zouden financiële ondernemingen een of meerdere indicatoren moeten worden voorgeschreven die de voortgang richting het doel meet? Zo ja, welke en voor welk doel?*

Zoals in vraag 1 aangegeven, zou een uniforme rapportagetemplate en -omgeving kunnen bijdragen aan het monitoren van de voortgang van de actieplannen die financiële instellingen hebben opgesteld. Een dergelijk template zou voor een

consistente rapportage van de balans van instellingen, het type aangehouden activa en gehanteerde indicatoren en acties kunnen zorgen.

Vraag 14: *Welke mogelijke nadelen ziet u bij een inspanningsverplichting? Hoe zouden die eventueel kunnen worden ondervangen?*

Het grootste nadeel van een inspanningsverplichting is dat deze mogelijk gepaard gaat met ambiguïteit in de uitvoering en daarmee relatief hoge eisen stelt aan de vormgeving en het eventueel toezicht erop.

Vraag 15: *Voor welke financiële ondernemingen zou een inspanningsverplichting zinvol zijn? Dient gedifferentieerd te worden tussen grootte of typen onderneming?*

Beantwoording van deze vraag hangt sterk af van de vormgeving van een eventuele inspanningsverplichting.

Vraag 16: *Welke vorm van handhaving zou het meest passend zijn bij een eventuele inspanningsverplichting, publiekrechtelijke of privaatrechtelijk? Met andere woorden: wie zou het best kunnen toezien op de naleving?*

Publiekrechtelijke handhaving door een toezichthouder zou het meest passend zijn wanneer wordt overgegaan op de introductie van een inspanningsverplichting, vanwege drie redenen:

1. Een toezichthouder kan zorgen voor een systematisch borgen, wat beter past bij het karakter van een inspanningsverplichting
2. Een toezichthouder kan ook niet-publieke informatie betrekken bij haar toezicht, wat een meerwaarde kan hebben aangezien inspanningen van instellingen ook betrekking kunnen hebben op aspecten die concurrentiegevoelig zijn.
3. Een toezichthouder heeft toezichtexpertise en kan het publiek belang zuiver borgen.

Bij introductie van een inspanningsverplichting zal een toezichthouder op passende wijze gemandateerd en geëquipeerd moeten worden.

Voor zover een inspanningsverplichting leidt tot reputationele en juridische risico's voor financiële instellingen, kan DNB in haar huidige rol als prudentieel toezichthouder handhavend optreden.

Vraag 17: *Ziet u mogelijkheden voor een resultaatverplichting ten opzichte van een inspanningsverplichting zoals bovenstaande? Ziet u bepaalde risico's bij een resultaatverplichting?*

Een resultaatverplichting voor financiële instellingen is minder wenselijk dan een inspanningsverplichting. Het stellen van dwingende doelen voor financiële instellingen houdt in dat zij (deels) verantwoordelijk gemaakt worden voor het slagen van de klimaat- en energietransitie, terwijl de transitie in de reële economie vorm moet krijgen. Financiële instellingen hebben nooit volledige controle over de wijze waarop ondernemingen die zij financieren de transitie vormgeven. Daarnaast is het niet evident dat een resultaatverplichting tot gedragsverandering leidt die de bijdrage van de financiële sector op de transitie versterkt - en is het zelfs mogelijk

dat deze averechts uitpakt. Financiële instellingen kunnen bijvoorbeeld hun beleggingen in CO2-intensieve sectoren afstoten en hierdoor invloed verliezen. Ook kan beperking in financiering aan deze bedrijven verduurzaming beperken.

Vraag 18: *De klimaatplanverplichting op grond van de CSDDD zal gaan gelden voor een deel van de Nederlandse financiële sector, namelijk de instellingen die de hierboven genoemde drempelwaarden halen. Vindt u het wenselijk als deze verplichting voor een groter deel van de Nederlandse financiële sector zou gelden? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet? Hoe kijkt u er tegen aan als eventuele nationale wetgeving aanvullende eisen stelt bovenop aanverwante IMVOWetgeving?*

DNB is geen voorstander van het invoeren van aanvullende nationale wetgeving bovenop aanverwante Europese wetgeving (zie ook vraag 1).

Vraag 19: *Zouden de bestaande verplichtingen met betrekking tot het betrokkenheidsbeleid scherpere vereisten moeten bevatten over klimaat effecten om de bijdrage van de financiële sector aan de klimaat- en energietransitie te versterken? Hoe zou deze verplichting er uit kunnen zien?*

De vraag is of dit de meest effectieve manier is om te zorgen dat bedrijven de transitie maken naar een klimaat- en energie-neutralere bedrijfsvoering. De overheid legt in dat geval de verantwoordelijkheid van het sturen van de klimaattransitie en de beoordeling van wat een duurzame bedrijfsvoering is bij de financiële sector, terwijl zij hiervoor ook zelf regels kan opleggen aan bedrijven in de reële economie.

Vraag 20: *Zouden de bestaande verplichtingen met betrekking tot het betrokkenheidsbeleid voor meer financiële ondernemingen moeten gelden? Zo ja, welke?*

Zie vraag 19.

Vraag 21: *Ziet u mogelijke effecten van eventuele wetgeving, bijvoorbeeld op het gebied van regeldruk, uitvoerbaarheid, vestigingsklimaat? Geldt dat voor wetgeving gebaseerd op één van de drie denkrichtingen of in het algemeen? Hoe zouden deze mogelijke negatieve effecten kunnen worden ondervangen?*

Zie vraag 5.

Vraag 22: *Ziet u mogelijke effecten van eventuele wetgeving voor het financieringsaanbod van het mkb? Geldt dat voor wetgeving gebaseerd op één van de drie denkrichtingen of in het algemeen? Hoe zouden deze mogelijke negatieve effecten kunnen worden ondervangen? Zou bijvoorbeeld een uitzondering voor verplichtingen aangaande financiering van het MKB een werkbare oplossing kunnen bieden voor mogelijke negatieve effecten?*

Zie vraag 5 en 6.

Vraag 23: *Een aantal opties in de verkenning gaan mogelijk verder dan in de EU geldende en in voorbereiding zijnde regelgeving. Ziet u daar bezwaren tegen? Wat*

vindt u van mogelijke verschillen in eisen die gesteld zouden kunnen worden aan Nederlandse bedrijven versus de eisen die worden gesteld aan bedrijven die elders in de EU actief zijn? Welke gevolgen verwacht u dat eventuele verdergaande nationale wetgeving zal hebben voor de concurrentiepositie van in Nederland gevestigde ondernemingen?

Ja, zie vraag 3.

3.4 Overige vragen

Vraag 24: *Bovenstaande consultatie is gericht op klimaat- en de energietransitie. Ziet u meerwaarde in het opnemen van andere milieudoelen, zoals bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire economie of de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen, in deze verplichtingen of het voorstellen van gelijksoortige wetgeving omtrent andere milieudoelen? Zo ja, welke en op welke manier verwacht u dat wettelijke of alternatieve maatregelen de bijdrage van de financiële sector aan deze andere milieudoelen kan versterken?*

Voor zover de overheid het opnemen van andere milieudoelen noodzakelijk acht, heeft het de voorkeur om dit op Europees niveau te regelen om het gelijke speelveld niet te verstoren.

Het zou dan raadzaam zijn om de processen te scheiden, omdat deze doelstellingen een andere aanpak vereisen. Ook zijn klimaatdoelen concreter en breder gedragen en is er betere data beschikbaar over het klimaat dan over de andere genoemde milieudoelen.

Vraag 25: *Heeft u nog andere ideeën over wettelijke of alternatieve maatregelen ter versterking van de bijdrage van de financiële sector aan de energietransitie die u wilt meegeven?*

Zie vraag 1.